

Informacija o osnivanju Regionalnog centra za sajber bezbjednost i razvoj sajber kapaciteta (WB3C)

Moderno doba uslovljava konstantan razvoj informaciono-komunikacionih tehnologija i prelazak sa tradicionalnih poslovnih procesa na, u potpunosti, digitalizovane servise. Na taj način se građanima i privredi omogućava jednostavnija i brža procedura podnošenja zahtjeva i obavljanja administrativnih aktivnosti, čime se znatno utiče na prevazilaženje administrativnih barijera.

Jedno od ključnih strateških opredjeljenja Vlade Crne Gore je digitalizacija društva u cjelini, kroz uspostavljanje informacionih sistema i elektronskih servisa, u skladu sa najsavremenijim tehnologijama i međunarodnim standardima. Međutim, kako je težnja da se svim modernim informacionim sistemima i servisima pristupa putem interneta, uz činjenicu da broj internet korisnika konstantno raste iz godine u godinu, zaštita podataka i bezbjednost informacija je od suštinskog značaja.

Intenzivni sajber napadi na Vladinu informatičku infrastrukturu i informaciono-komunikacionu mrežu organa, koji su se dogodili prethodnih mjeseci, otkrili su naše ranjivosti u segmentu informacione bezbjednosti i činjenicu da se u prethodnom periodu vrlo malo pažnje poklanjalo razvoju kapaciteta za kvalitetnu sajber odbranu. Jedan od načina da se u organizacionom smislu pristupi jačanju pozicije za sajber odbranu jeste osnivanje tijela koje će se baviti edukacijom u oblasti sajber bezbjednosti u cilju jačanja kompetencija stručnjaka u ovoj oblasti, na regionalnom nivou u saradnji sa akademskom zajednicom.

U vezi sa navedenim, sa zadovoljstvom možemo konstatovati da je, od strane Crne Gore, Republike Francuske i Republike Slovenije, usaglašeno tripartitno uspostavljanje Regionalnog centra za sajber bezbjednost i razvoj sajber kapaciteta (WB3C), za zemlje Zapadnog Balkana, sa sjedištem u Podgorici. Naime, Regionalni centar će imati pravni status međunarodne organizacije, sa ciljem da fazno bude otvaran i za ostale države Zapadnog Balkana koje žele da mu pristupe. Pristup novih država bi se sprovodio odlukom Osnivačkog odbora, koji će činiti po dva predstavnika država osnivača, od čega jedan predstavnik organa iz djelokruga vanjskih poslova i jedan predstavnik organa iz djelokruga sajber bezbjednosti, dok će Savjetodavni odbor činiti eksperti iz relevantnih oblasti. Regionalnim centrom će upravljati direktor, kojeg bira Osnivački odbor. Na ovaj način se obezbjeđuje jednostavno djelovanje, uz minimalan broj zaposlenih u administraciji, budući da će primarni fokus biti stavljen na ekspertske radionice.

U cilju usaglašavanja stavova i preduzimanja konkretnih aktivnosti koje se odnose na pravne i druge aspekte djelovanja, u prethodnom periodu održana su dva sastanka, na kojima su aktivno učešće uzeli predstavnici Ministarstva vanjskih poslova Crne Gore, Francuske i Slovenije i predstavnici Ministarstva javne uprave Crne Gore. S tim u vezi, doneseni su zaključci da za članstvo u Osnivačkom odboru ispred Ministarstva vanjskih poslova delegira Vuk Rakočević, v.d. generalnog direktora Direktorata za međunarodno-

pravne poslove, a ispred Ministarstva javne uprave Dušan Polović, v.d. generalnog direktora Direktorata za infrastrukturu, informacionu bezbjednost, digitalizaciju i e-servise.

Ministarstvu vanjskih poslova se povjeravaju aktivnosti na uspostavljanju Regionalnog centra u smislu normativno-administrativnih poslova osnivanja međunarodne organizacije, dok će Ministarstvo javne uprave biti zaduženo za kreiranje programskih aktivnosti i organizaciju rada Regionalnog centra. Preciznije obaveze država osnivača biće definisane osnivačkim aktom.

Očekivano je da tokom prve godine rada Crna Gora obezbijedi svu neophodnu infrastrukturu za potrebe rada Regionalnog centra (lokacija, tehnička podrška, smještaj). Francuska i Slovenija će putem svojih rezidentnih diplomatsko-konzularnih predstavništva u Crnoj Gori obezbijediti značajna finansijska sredstva za IT infrastrukturu, koja će opredijeliti prije dobijanja statusa međunarodne organizacije. U dugoročnom smislu, finansiranje će se vršiti na osnovu godišnjih kontribucija država članica, s obzirom da je zamišljeno da WB3C preraste u samoodrživ i uspješan projekat sa mogućnošću da se u najkraćem roku osposobi za funkcionisanje.

Takođe, u završnoj fazi je usaglašavanje teksta Pisma namjere, koje će 16. novembra 2022. godine u Podgorici potpisati – za Crnu Goru, dr Dritan Abazović, predsjednik Vlade Crne Gore; za Francusku, Nj.E. Christian Thimonier, ambasador Republike Francuske u Crnoj Gori; za Sloveniju, Nj.E. Gregor Presker, ambasador Republike Slovenije u Crnoj Gori.

Kao prva planirana aktivnost predviđena je organizacija ekspertske konferencije Regionalnog centra za sajber bezbjednost i razvoj sajber kapaciteta (WB3C) u Crnoj Gori, koja bi bila održana krajem aprila 2023. godine.